

Anı Yazarı, Çevirmen
Gültekin Yazgan

Görme engelli anı yazarı, çevirmen ve eğitimci Gültekin Yazgan 29 Ocak 2012

Pazar günü, lenf kanseri tedavisi gördüğü, İzmir DEÜ Tıp Fakültesi Hastanesinde hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 31 Ocak 2012 Salı günü İzmir Alsancak Hocaşade Camisi'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Kokluca Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Yazgan, 13 Temmuz 1927 tarihinde Aydın'da doğdu. 11 yaşında, ilkokul 5. sınıf öğrencisi iken başına pencere düşmesi sonucu yaralandı. İki ay İstanbul'da tedavi gördükten sonra iki gözünü kaybetti (1939). Ümidini yitirmeyip hayata sınıksız tutundu. Özel öğretmenlerden Braille alfabesiyle okuma yazmayı ve "British Council" in Aydın'da açtığı kurslarla İngilizceyi öğrendi. Dışarıdan sınavlara girerek ilkokul (1946), ortaokul (1947) ve liseyi (1948) başarıyla bitirerek eğitim açığını hızlı bir şekilde kapattı. Ankara Hukuk Fakültesinde yüksek öğrenimini sürdürdü. Ankara'da kendisi gibi görme engelli

NAİL TAN

Mithat Enç'le birlikte Altı Nokta Körleri Eğitim ve Kalkındırma Derneğini kurdu (1950). 1952 yılında Hukuk Fakültesini pekiyi dereceyle bitirdi ve avukatlık stajına başladı. Bu staj sırasında, 1953 yılında Ankara Körler Okulunda öğretmenliğe ilk adımını attı. Birleşmiş Milletler Teşkilatının verdiği burslarla Almanya, İngiltere, Yunanistan ve Yugoslavya'da görme engellilerin eğitimi konusunda incelemelerde bulundu. Görme engellilerin normal okullarda öğretmenlik yapabileceği iddiasıyla başlattığı hukuk mücadelesi sonucunda İzmir Akşam Ticaret Lisesine öğretmen atandı. Bu lisede ticaret hukuku, daha sonra Buca Meslek Yüksek Okulunda da hukuk dersleri verdi. MEB'in açtığı Ders Kitapları Yazma Yarışması'nda birinci seçilen *Ticaret Hukuku* kitabı uzun yıllar Ticaret Liselerinde okutuldu. 28 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra 1981 yılında emekliye ayrıldı. Emeklilik sonrası 11 yıl da serbest avukatlık yaptı.

İzmir'de 2003 yılında Türkiye Özürlüler Kitaplığı Derneğini (TÜR-GÖK) kurdu ve uzun yıllar başkanlığını yaptı. Derneğin çabalarıyla Ekim 2004 ayında İzmir'de Türkiye Görme Özürlüler Kitaplığı açıldı. Kitaplıkta hizmete sunulan kabartma baskılı ve sesli kitapların yanı sıra kabartma baskılı, sesli kitap ve dergi de üretilmektedir. Böylece Yazgan'ın en büyük hayali gerçekleşmiş oldu.

Ne var ki, kısa bir süre sonra artan üye ve materyal sayısı dolayısıyla kitaplık dar gelmeye başladı. *Yeni Asır* gazetesinin öncülüğünde İzmirli hayırseverler için bir yardım kampanyası düzenlendi. Toplanan parayla Güzelyalı'da yeni bir bina yaptırılarak 2010 yılında hizmete açıldı.

Yazgan, anılarını *Kör Uçuş* adıyla 2002 yılında yayımladı. Hem edebî hem de sosyal yanı ağır basan bir kitaptır. Görme engellileri hayata bağlayıp başarıdan başarıya ulaştıracak örnek olaylarla örülmüştür. Yeni baskıları Doğan Kitap tarafından yapılmaktadır.

Edebiyatımıza, kültür dünyamıza diğer bir hizmeti, İngilizceden yaptığı çevirilerdir. Psikoloji, eğitim, felsefe alanlarında çeviri yapmayı yeğlemiştir. Çevirileri içinde; *SOS! Ana Babalara Yardım* (Clark Lynn'den, 1996) ve *Üçüncü Bahar-Yaşlılık ve Bilgelik* (Nathan Billing'ten, 2000) tekrar tekrar basılmaktadır.

Popüler çevirilerinin yanında MEB için *Körlerin Eğitim - Öğretimi* (E. Merle Frampton'dan, 1963) ve *Eğitim Psikolojisi* (Herbert Sorenson'dan, 1964) kitaplarını da İngilizceden çevirmiş, bastırılarak eğitimcilerin yararlanmalarına sunulmuştur.

Ticaret Liseleri için birçok ders kitabı hazırlamış, bunların tamamını MEB tarafından yayımlanmış ve okullarda okutulmuştur. Ders kitap-

ları ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir: *Ticaret Hukuku* (1966), *Ticaret Hukuku III* (1966), *Ticaret Hukuku II* (1969), *Hukuk* (1986), *Ticaret Liseleri İçin Hukuk* (1990), *Sigorta ve Taşıma Hukuku* (1992).

1958 yılında öğretmen Tülay Hanım'la evliliğinden Yankı ve Çağrı adlarında iki oğlu bulunmaktadır.

Yazgan, bir görme engelli yazarın, isterse normal gören bir yazar kadar başarılı olabileceğini gösteren güzel bir örnektir. Ömrünü görme engellilerin eğitimi ve haklarını savunmaya adanmış rahmetli yazarın edebiyatımıza en büyük hizmeti, görme engelli vatandaşlarımıza Türk edebiyatının önemli eserlerini kabartma baskılı ve sesli kitap olarak ulaştırması, onların arasından yeni şair ve yazarların yetişmesi için uygun ortam hazırlamasıdır. Ruhu şad olsun!

Sözlükçü, Yayımcı
Aydın Sami Güneyçal

Sözlükçü, edebiyat dergisi yayımcısı, Türkçe sevdalısı Aydın Sami Güneyçal, 1 Şubat 2012 Çarşamba günü Ankara'da hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 3 Şubat 2012 Cuma günü Kocatepe Camisi'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Güneyçal, 1 Haziran 1930 tarihinde babasının görev yeri Çankırı'da doğdu. Babası Hâkim İsmail Hakkı Bey, annesi ise Bilise Hanım'dır. Aile, Kayseri Pınarbaşı nüfusuna kayıtlı olup Kafkasya kökenlidir.

Oğlu İsmail Murat Güneyçal'dan aldığım bilgilere ve Ahmet Yüksel-Ömer Türkoğlu'nun 2001 yılında yayımladıkları söyleşiye göre (Cumhuriyet Dönemi'nde Ankara'da Sahaf- lar: Aydın Sami ile Söyleşi, *Kebikeç*, S. 11, 2001, s. 17-35), ilkökul ve ortaoku-

lu Çankırı'da okudu. Çankırı'da lise bulunmadığı için, Ankara Atatürk Lisesinde okuyan ağabeyinin yanına gelip liseye kaydoldu (1946). Babası, Ankara'ya tayin olduysa da birkaç ay sonra vefat etti. Aydın Sami, para kazanıp Ankara'ya yerleşen ailesinin geçimine yardımcı olmak amacıyla hem lisede okudu hem de Anafartalar Caddesi'nde tezgâh açıp kitap satmaya başladı (1949). İki işi bir arada yürütemediği için lise birinci sınıfta başarılı olamayıp belge aldı. Sattığı kitapları okuyarak edebiyata ilgi duydu. İki yıl kitap satıcılığı yaptıktan sonra tekrar lise öğrenimine devam etti. Dört yıla çıkan lise öğrenimini yıl kaybetmeden başarıyla tamamladı (1952). Ağabeyi Mehmet, Ankara Hukuk Fakültesinde okuyordu. O da, Hukuk Fakültesine kaydoldu. Bir yıl hukuk öğrenimi görünce sıkıldı. İlgi duyduğu edebiyat alanında yüksek öğrenim görmek istedi. DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde üç yıl öğrenim gördü. Fakülteye devam ederken kitap satma işini de sürdürüyordu. Hatta, *Arayış* adlı bir edebiyat dergisi de çıkarmıştı (1953). Arkadaşı Halil Erdoğan Cengiz'in *Aralık Kapı* adlı şiir kitabını da *Arayış* dergisi yayını olarak bastırdı. Fakülteyi tamamlamadan, kitapçılığı bırakarak çalışma hayatına atılmak zorunda kaldı (1955). *Ulus* gazetesinde, *Akis* dergisinde çalıştı. 1960-1962 yılları arasında vatan göre-

vini yerine getirdi. Askerlik dönüşü, tekrar asıl mesleği olan kitapçılığa başladı. Ankara Yenişehir Kocabe-yoğlu Pasajında bir dükkân açtı. 1963'te aynı yerde Aydın Kitabevini kurdu. Eski yeni kitap satmanın yanı sıra dağıtımcılığa da soyundu. Başta *Meydan Larousse* olmak üzere birçok büyük yayınevini kitap-ansiklopedi dağıtım başbayiliğini yaptı. Dürüst çalışması ve sattığının parasını ödemesiyle İstanbul yayım çevrelerinde "Aydın Sami" güven markasıyla tanındı. Aydın Kitabevi, satış ve dağıtımın yanı sıra yayın yapmaya da başladı. 1977'de iş yerini Yenişehir'deki Öztuğ Pasajı'na taşıdı. 1999'da işini oğlu İsmail Murat'a devredip köşesine çekildi. Ancak, huzursuz oldu. Kitaplarla haşır neşir olmak, ruhuna işlemişti. Oturduğu apartmanın giriş katındaki küçük dükkânda 2002 yılında yeniden kitapçılığa başladı. Bu tutkusu ölünceye kadar sürdü.

Güneyçal'ın Türk dili ve edebiyatına hizmeti üç yönlü olmuştur. Tarih sırasına göre yazmak gerekirse, önce edebiyat dergisi ve Türk edebiyatıyla ilgili kitaplar yayımlayarak hizmete başlamıştır. Ankara'da yayımladığı *Arayış* (1953, 1956-1958, 4+17 sayı), *Yeni Uyanış* (1959, 1 sayı) ve *Kitaplar Âlemi-Aylık Bibliyografya ve Biyografya Dergisi* (1960-1963, 30 sayı) yeni şair ve yazarların yetişmesini sağlamıştır. Kurduğu Aydın Kitabevi 1963-2002 yılları arasında yedi yayın üretmiştir.

Bunlar, başta Ferit Devellioğlu'nun *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat'ı* olmak üzere edebiyatçıların başvuru kitaplarıdır.

Aydın Kitabevinin yayınları içinde en çok ilgi göreni, Devellioğlu'nun anılan eseridir. Sözlüğün ilk baskısı 1962 yılında yapılmış, dilci Cem Dilçin'in de katkılarıyla 5.000 kelime eklemeli ikinci baskısı 1970 yılında gerçekleştirilmiştir. Güneyçal, 1981 yılında sözlüğün yayım hakkını çok büyük bir telif ücreti karşılığında -Sahaf Ahmet Yüksel'in ifadesine göre Çankaya'da bir apartman dairesi fiyatına- satın aldı. Devellioğlu, yaşlanmıştı. Güneyçal'ın bilgisine, dürüstlüğüne, eserini yaşatacağına güveni tamdı. Devellioğlu'nun verdiği ek fişleri de dikkate alan Güneyçal, 1981 yılından itibaren sözlüğü genişletme-düzeltilme işlerini başlattı. Ancak, sözlüğe talep büyüktü. Bir yandan hazırlıklarını sürdürürken diğer yandan ofset teknikle sözlüğün yeni baskılarını yapıyordu. 1993 yılına kadar ofset tekniğiyle sekiz baskı piyasaya sürüldü. 1985 yılında, Devellioğlu rahmetli oldu. Sözlüğün genişletilmiş ikinci hâli, 11. baskıdır (1993). Bu baskının ön sözünden öğrendiğimize göre, genişletme ve düzeltme işlerinde Güneyçal'a; Hasibe Mazioğlu, Cem Dilçin, Abdülkadir Gürer, Halil Erdoğan Cengiz gibi eski edebiyat bilginleri yardımcı olmuşlardır. Böylece, ikinci geliştiril-

miş baskıya; "2840 yeni madde başı kelime-3180 terkip ve deyim-880 ikinci, üçüncü anlam eklenmesi, 490 anlamın kolay anlaşılır duruma getirilmesi, 20 yanlış anlamlandırmanın düzeltilmesi, 800'den fazla madde başı kelimenin Arapça kökünün işlenmesi, bir kısım manzum örneklerin düzeltilmesi veya daha uygun düşenleriyle değiştirilmesi" sağlanmış oldu. Bu büyük katkı dolayısıyla sözlüğün iç kapağına; "Yeniden Düzenleyen ve Genişleten Aydın Sami Güneyçal" yazıldı. İşte Güneyçal'ın Türk dili ve edebiyatına ikinci büyük hizmeti, Devellioğlu'nun sözlüğünü genişletmesi ve yayımını sürdürmesidir. Devellioğlu'nun *Türk Argo Sözlüğü* de Aydın Kitabevince yayımlanmaktadır.

Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat'ın geliştirilmiş, dizin eklenmiş son şekli, 2010 yılında 26. baskıyla sağlanmıştır. En son bilgisayar ve baskı teknikleri kullanılarak yapılan bu baskıda, Güneyçal'a yardım eden dil bilginleri şunlardır: Mustafa Çiçekler, Mustafa Kaçalın, Mehmet Atalay, Ali Güzelyüz, Yücel Dağlı, Ekrem Tok, Ahmet Eryüksel. Böylece sözlüğe son şekli verilmiş oldu. 28. baskı 2011 yılında gerçekleşti (XX+1993+319 s.). İç kapakta; inceleyen Prof. Dr. Mustafa Çiçekler yazılıdır. Türkiye'nin en çok satılan, ilgi gören Osmanlıca-Türkçe Sözlüğü, böylece Güneyçal'ın gayretleriyle ilk baskıya göre yaklaşık % 20

oranında genişlemiş, daha kullanışlı duruma getirilmiştir.

Güneyçal'ın Türk dili ve edebiyatına üçüncü hizmeti ise 2002 yılında yayımladığı *Türkçenin Şikâyeti Var / Açıklamalı Örneklerle Yaygın Dil Yanlışları* (Ankara 2002, 416 s., Aydın Kitabevi Yayını) kitabıdır. Kitle iletişim araçlarında yazılan, yerinde kullanılmayan, hatalı söylenen birçok kelimenin doğru okunup yazılmasına yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. 55-416. sayfalar arasında alfabetik sırayla bini aşkın yanlış yazılan, söylenen kelimenin, tamlamanın doğrusu verilirken, basınımızdan seçkin kalemlerin yaptıkları yanlışlardan örnekler sıralanmıştır. Yirmi, yirmi beş yıllık bir birikimin sonucunda kitap ortaya çıkmıştır. Makale ve yazıları; *Arayış, Kitaplar Âlemi, Kebikeç, Kaynak, Çağdaş Türk Dili* ve *Toplumsal Tarih* dergilerinde yayımlanmıştır.

Eski Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Emre Kongar, Genel Ağ'daki sitesinde yazdığı 6 Şubat 2012 tarihli yazısında Aydın Sami Güneyçal'ın kültür tarihimizdeki yerini şu cümlelerle açıklamaktadır: "*Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat'ını yeniden yazmış, çok önemli ilavelerde bulunmuş ve bu yaptığın büyük değerine yeni bir değer katmıştır... Bu yazıyı, isimsiz bir kültür kahramanını size tanıtmak, böyle*

tanımadığımız binlerce insan olduğunu, çağdaş Türkiye'nin onların omuzlarında taşındığını ve yükseldiğini anımsatmak, biraz moralinizi düzeltmek ve bir de kültür hizmetinde bulunarak bir kitap almanızı tavsiye etmek için yazıyorum."

Aydın Sami Bey'i 1981 yılından beri tanıyorum. *Folklor-Halkbilimi Genel Bilgiler* kitabımı satması için bir miktar bırakmıştım. Diğer kitabelerinden satılanların parasını almadım. Aydın Sami Bey, satılanların parasını düzenli ödediği gibi, kalan altı yedi kitabın ücretini de ödemeye kalktı. *Osmanlıca-Türkçe Sözlük* aldım, ödeştik. Halil Erdoğan Cengiz'le ilgili kitabımı hazırlarken de çok yardımcı oldu. Sahaf kültürüne, terbiyesine sahip bir kişiydi.

Selva Hanım'la evliliğinden (1965), İsmail Murat, Mehmet Orhan ve Emir İlhan adlarında üç oğlu ve Ferda Ümit adında bir kızı bulunmaktadır.

Ruhu şad olsun!

Şair, Sözlükçü, Türkçe-
Edebiyat Ders Kitapları Yazarı
Arif Hikmet Par

TDK üyesi (1084), dergimiz yazarlarından şair, sözlükçü, Türkçe-edebiyat öğretmeni Arif Hikmet Par, 16 Ekim 2005 tarihinde Ayvalık Devlet Hastanesinde hayata gözlerini yummuş ve sessiz sedasız aramızdan ayrılmış. Edebiyat çevrelerinin haberi olmamış denebilir. Çünkü, 2005'ten sonra yayımlanmış belli başlı bütün şair, yazar ansiklopedilerinde (YKY, AKM, İhsan Işık, Behçet Necatigil vb.) hâlâ sağ gözükmemekte. Şair Özbek İncebayraktar, 21 Şubat 2012 günü telefonla arayıp benden ölüm tarihini sorunca bilgim olmadığını söylemek zorunda kaldım. İzin isteyip araştırınca acı gerçekle karşı karşıya geldim. Oğlu Zafer Par'a ulaştım. Kendisinin Genel Ağ'a verdiği ayrıca

sorularım üzerine eklediği bilgilerle geç de olsa bu yazıyı yazmaya, üyemize vefa borcumuzu ödemeye çalıştım. Rahmetli Par, emeklilik döneminde üç yıl Ayvalık'ta yaşamış. Çok sevmiş bu güzel şehri. Daha sonra Tekirdağ'ın Saray ilçesine yerleşmiş. Ölümüne yirmi gün kala Ayvalık'a gitmiş. Ayvalık'ta oğlunun yazlığında hastalanmış. Cenazesi 17 Ekim 2005 tarihinde Ayvalık Mezarlığı'nda toprağa verilmiş. Ailesi, mezar taşına şiirlerinden küçük bir bölüm yazdırmış: *Evrenle eşit yaşıım/Ben duyan yürek, düşünen başım/Uluslar bensiz yetim/Ben hürriyetim.*

Par, 1920 yılında Muğla'nın Kavaklıdere Mesevle (yeni adı Çayboyu) köyünde doğdu. Babası Selanik mübadillerinden Hafız Ali Vasfi Efendi, annesi ise Güzide Hanım'dır.

İzmir Kınık İlkokulu (1932), İzmir Buca Ortaokulu (1936) ve İstanbul İlköğretmen Okulunu (1941) bitirerek ilkokul öğretmeni oldu. Kısa bir süre öğretmenlik yaptıktan sonra vatan hizmetini yedek subay olarak yerine getirdi (1944). Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünde yüksek öğrenimini tamamladı (1946). Türkçe, edebiyat, kompozisyon öğretmeni olarak yurdun birçok orta dereceli okulunda öğretmenlik, yöneticilik

yaptı. Sırasıyla; Balıkesir Erkek Sanat Enstitüsü (1946-1949), Giresun Erkek Sanat Enstitüsü (1949-1955), Manisa Kırkağaç Ortaokulu (1955-1957), Kayseri Pazarören İlköğretmen Okulu (1957-1959) ve Kayseri Erkek Sanat Enstitüsü-Teknik Okulu (1959-1963) öğretmenlik mesleğinin ilk yıllarında görev yaptığı okullardır. Pazarören İlköğretmen Okulunda Müdürlük görevini de üstlenmiştir. Başarılı meslek hayatı dolayısıyla MEB Merkez Teşkilatına yönetici atandı. Şube müdür yardımcılığı ve şube müdürlüğü yaptı (1963-1967). Bu görevleri sırasında TODAİE'de kamu yöneticiliği eğitimi gördü (1966). Nişantaşı Kız Sanat Enstitüsündeki Türkçe-edebiyat öğretmenliğinin (1967-1969) ardından Irak Kerkük Türk Kültür Merkezinde müdür ve okutman olarak Türk eğitimine hizmet etti (1969-1972). İstanbul'a dönünce Nişantaşı Kız Sanat Enstitüsü öğretmeni iken kendi isteğiyle emekliye ayrıldı (1974). Emeklilik döneminde, yardımcı ders kitabı, sözlük hazırlama çalışmalarına ağırlık verdi. Serhat Yayınevine hem danışmanlık yaptı hem de kitapları bu yayınevince yayımlandı. Türk Klasikleri adıyla başlattığı edebî şahsiyetler dizisinde 36 kitabı basıldı.

Edebiyat dünyasına, yazı hayatına pek çok yazar gibi şiir yazarak girdi. İstanbul İlköğretmen

Okulunda öğrenciyken ilk şiirleri *Yeni Mecmua*'da yayımlandı (1940). Daha sonra, şiirlerinin *Şadırvan, Varlık, Fikirler, Kaynak, Yurt Sesi* ve *Türk Dili* gibi önemli edebiyat dergilerinde yer aldığı görüldü. 1950-1960 yılları arasında destan yazmaya yöneldi. Edebiyatımızda epik şiirin güzel örneklerini ortaya koydu. Görev yaptığı bazı şehirlerle ilgili destanlar da yazdı: *Giresun Destanı, Bergama Destanı, Kerkük Destanı* gibi. Bazı şiir ve yazılarında Paroğlu, Hikmet Paroğlu takma adlarını kullandığı biliniyor.

Yunus Emre'nin hayatını konu alan *Dertli Dolap* adlı oyun denemesiyle "Tercüman Gazetesi Piyas Yazma Yarışması"nda Başarı Ödülü'ne layık görüldü.

Par'ın, Türk dili ve edebiyatına şiir, oyun gibi edebî ürünler üretmenin yanı sıra en önemli hizmeti, Türkçeyi doğru konuşma ve yazmayı sağlayıcı yayımlar yapmasıdır. Bu çerçevede, orta dereceli okullar için Türkçe, edebiyat ders kitabı, yardımcı ders kitabı ve sözlükler hazırladı. Yayınları, okullarda ilgiyle karşılandı. Her biri, tekrar tekrar basıldı.

Kitapları, tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *İstiklal Destanı* (1950), *İki Kemal/Mustafa Kemal-Namık Kemal* (1952), *İstanbul'un Fetih Destanı*

(1953), *Giresun Destanı* (1955), *Ulu Şavk-Mevlana* (1960), *Kartal Bakışlı Deha* (1981).

Oyun: *Dertli Dolap* (1967).

Sözlük: *İlk Orta Lise Öğrencisine Örnekli Açıklamalı Atasözleri* (1977), *Açıklamalı Özdeyişler* (1980), *A'dan Z'ye Ansiklopedik Türk Adları ve Soyadları Sözlüğü* (1981), *Türkçe Deyimler Sözlüğü* (1982), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük* (1984), *Ortaokul ve Lise Ders Kitaplarında Adı Geçen Şairler ve Yazarlar* (1984).

Derleme-İnceleme: *Doğumununun 100. Yılında Atatürk'ü Anlamak* (M. Ağâh Önen'le, 1981), *Anneler Gününde Anneler İçin* (1985), *Serhat Yayınlarının Türk Klasikleri Dizisi'nde yayımlanan kitapları* (1998-2000): *Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Haşim, Ahmet Rasim, Âşık Veysel, Attila İlhan, Aziz Nesin, Dadaloğu, Falih Rıfki Atay, Faruk Nafiz Çamlıbel, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Haldun Taner, Halide Edip Adıvar, Halit Ziya Uşaklıgil, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Karacaoğlan, Kemal Tahir, Köroğlu, Mehmet Âkif Ersoy, Melih Cevdet Anday, Memduh Şevket Esendal, Mevlana, Namık Kemal, Nazım Hikmet, Orhan Veli Kanık, Ömer Seyfettin, Peyami Safa, Pîr Sultan Abdal, Refik Halit Karay, Reşat Nuri Güntekin, Sait Faik Abasıyanık, Tarık Buğra, Tefik Fikret, Yahya Kemal Beyatlı, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Yunus Emre,*

Ziya Gökalp.

Ders Kitabı: *Örnek Yazılar İçin Açıklayıcı Soruları Tamamlayıcı Bilgiler* (1954), *Planlı Yazma Sanatı-Kompozisyon* (1962), *Üniversitelere Giriş İçin Çözümlü Test Soruları* (1966), *Sanat Enstitüleri İçin Türkçe ve Örneklerle Türk Edebiyatı I-II-III* (1966-1967), *Üniversiteler Arası Giriş Sınavı: Merkezî Sisteme Bağlı Üniversiteler, Yüksekokullara Giriş* (1969), *Örnekli Alıştırmalı Sözlü ve Yazılı Anlatım/ Sınıf 4* (1969), *Sorulu Cevaplı Örnekli Alıştırmalı Lise Bitirme* (1973), *Lise ve Dengi Okullar İçin Nazım Nesir Yönüyle Yardımcı Edebiyat Kitabı I-II-III* (1982), *Türkçe Yardımcı Ders Kitabı, Ortaokul I-II-III* (1984).

En çok satılan kitabı *Planlı Yazma Sanatı-Kompozisyon'un* 2007 yılında 16. baskısının yapıldığı biliniyor.

1950 yılında Beyhan Ertem'le evlendi. Zafer, Uğur ve Asım Şevki adlarında üç oğulları dünyaya geldi. Zafer Par, büyüyünce sinemaya gönül verdi. Yönetmen Memduh Ün'ün asistanlığını yaparak yetişti. Yüz elliye aşkın filmde yönetmen yardımcısı, genel koordinatör olarak görev aldı. Film yapım şirketi vardır. Uğur Par, on kadar çocuk kitabı hazırladı. 2003 yılında vefat etti.

Oğlu Zafer Par, babasının ölümünden sonra tüm arşivini, kitaplığını iki yıllık bir çalışmayla düzenledi. İstanbul Maltepe

Üniversitesine bağışlanan arşiv ve kitaplık için 30 Mart 2011 tarihinde üniversitede bir salon ayrıldı. Girişe "Arif Hikmet Par Kitaplığı" levhası asıldı. Par'ın hazırlayıp da bastıramadığı yirmi kadar kitabının yayımını da Maltepe Üniversitesi Rektörlüğü üstlendi. Bu kitaplardan bir bölümü şunlardır: *Bergama Destanı*, *Kerkük Destanı*, *Sabahlık* (şiiirler), *Yorumsal Dörtlükler*, *Türk Edebiyatı Ansiklopedisi*, *Türk Edebiyatında On Roman*, *Eserler Sözlüğü*, *Düşünceler Sözlüğü*, *Edebiyatımızda Atatürk ve*

Atatürkçülük, *Türkçenin En Güzel Şiiirleri*.

Türk dili ve edebiyatına; bir eğitimci olarak pek çok öğrenci yetiştirmenin yanı sıra şiir, oyun yazarak, sözlük-ders kitapları hazırlayarak ve önemli edebî kişilikleri inceleyerek değerli hizmetlerde bulunan Par'ı saygıyla anıyoruz. Ruhu şad olsun. Yazımızı *Türk Dili*'nde yayımlanan, onun epik şiir anlayışını çok güzel yansıtan, güncel bir konu olan İstanbul'un fethiyle ilgili bir şiiriyle bitirmek istiyoruz:

Otağı Humayun Geliyor

288

Orman mı yarıyor, dağlar mı?
Bu ne kızartı geceleyin.
Ben diyeyim yıldızlardan bir ordu;
Siz güneşler toprağa indi deyin.

Meğer Sultan'ım gelirmiş Edirne'den;
Yedi cihan selama durmuş.
Baharın yeşiline, dağların moruna,
Alayın alı vurmuş.

Sefer kuşları göklerde;
Alı al, moru mordu.
Siz güneşler toprağa indi deyin;
Ben diyeyim yıldızlardan bir ordu.